

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind regimul stării de urgență, de asediu și de război

nr. 212-XV din 24.06.2004

(în vigoare 06.08.2004)

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.132-137 art.696 din 06.08.2004

* * *

CUPRINS

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Noțiuni principale
- Articolul 2. Obiectul prezentei legi
- Articolul 3. Cadrul juridic
- Articolul 4. Acțiunea actelor normative
- Articolul 5. Restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți
- Articolul 6. Angajamentele internaționale
- Articolul 7. Protecția socială a sinistraților
- Articolul 8. Atribuțiile autorităților administrației publice centrale și locale
- Articolul 9. Dispoziții și ordine
- Articolul 10. Asigurarea financiară
- Articolul 11. Activitatea Parlamentului în perioada stării de urgență, de asediu sau de război

Capitolul II PROCEDURA INSTITUIRII ȘI RIDICĂRII STĂRII DE URGENȚĂ, DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI

- Articolul 12. Declararea stării de urgență, de asediu sau de război
- Articolul 13. Hotărârea privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război
- Articolul 14. Mediatizarea hotărârii privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război
- Articolul 15. Prelungirea duratei stării de urgență sau de asediu
- Articolul 16. Ridicarea stării de urgență, de asediu sau de război

Capitolul III STAREA DE URGENȚĂ

- Articolul 17. Declararea stării de urgență

- Articolul 18. Durata stării de urgență
- Articolul 19. Convocarea ședinței Guvernului
- Articolul 20. Măsurile aplicabile pe durata stării de urgență
- Articolul 21. Autoritățile administrative pe durata stării de urgență
- Articolul 22. Atribuțiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova pe durata stării de urgență
- Articolul 23. *Exclus*
- Articolul 24. Atribuțiile Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale pe durata stării de urgență
- Articolul 25. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne pe durata stării de urgență
- Articolul 26. Obligațiile autorităților administrației publice centrale și locale, ale agenților economici, ale instituțiilor publice și ale cetățenilor
- Articolul 27. Participarea cetățenilor la realizarea măsurilor legate de declararea stării de urgență

Capitolul IV STAREA DE ASEDIU

- Articolul 28. Declararea stării de asediu
- Articolul 29. Mobilizarea
- Articolul 30. Consiliul Suprem de Apărare
- Articolul 31. Consiliile teritoriale de apărare
- Articolul 32. Statul Major General al Forțelor Armate
- Articolul 33. Forțele Armate
- Articolul 34. Formațiunile de apărare teritorială
- Articolul 35. Durata serviciului militar și a concentrărilor
- Articolul 36. Atribuțiile Guvernului
- Articolul 37. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne și ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova
- Articolul 38. Atribuțiile Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale
- Articolul 39. Atribuțiile autorităților administrației publice centrale
- Articolul 40. Atribuțiile autorităților administrației publice locale
- Articolul 41. Agenții economici
- Articolul 42. Măsurile aplicabile în perioada stării de asediu

Capitolul V STAREA DE RĂZBOI

- Articolul 43. Declararea stării de război
- Articolul 44. Mobilizarea
- Articolul 45. Atribuțiile Consiliului Suprem de Apărare
- Articolul 46. Atribuțiile consiliilor teritoriale de apărare
- Articolul 47. Statul Major General al Forțelor Armate
- Articolul 48. Forțele Armate
- Articolul 49. Formațiunile de apărare teritorială
- Articolul 50. Durata serviciului militar și a concentrărilor militare

- Articolul 51. Atribuțiile Guvernului
Articolul 52. Atribuțiile Ministerului Apărării
Articolul 53. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne și ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova
Articolul 54. Atribuțiile Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale
Articolul 55. Atribuțiile Ministerului Finanțelor
Articolul 56. Atribuțiile altor autorități ale administrației publice centrale
Articolul 57. Atribuțiile autorităților administrației publice locale
Articolul 58. Agenții economici
Articolul 59. Măsuri aplicabile pe durata stării de război

Capitolul VI
ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI ÎN PERIOADA STĂRII DE URGENȚĂ, DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI.
PARTICULARITĂȚILE PROCEDURII ÎN CAUZELE PENALE ȘI CELE PRIVIND CONTRAVENȚIILE ADMINISTRATIVE

- Articolul 60. Înfăptuirea justiției în perioada stării de urgență, de asediu sau de război
Articolul 61. Activitatea organelor procuraturii
Articolul 62. Termenul efectuării urmăririi penale
Articolul 63. Termenul de examinare a cauzelor penale
Articolul 64. Termenul de examinare a cauzelor privind contravențiile administrative
Articolul 65. Încetarea procedurii în cauzele privind încălcarea regimului stării de urgență, de asediu sau de război

Capitolul VII
RĂSPUNDEREA ÎN PERIOADA STĂRII DE URGENȚĂ, DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI

- Articolul 66. Răspunderea

Capitolul VIII
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

- Articolul 67. Executarea legii

Notă: În textul legii, sintagma „Departamentul Situații Excepționale” se înlocuiește cu sintagma „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale” conform Legii nr. 146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

stare de urgență – ansamblu de măsuri cu caracter politic, economic, social și de menținere a ordinii publice, care se instituie provizoriu în unele localități sau pe întreg teritoriul țării în caz de:

a) iminență a declanșării sau declanșare a unor situații excepționale cu caracter natural, tehnogen sau biologic-social, ceea ce face necesară prevenirea, diminuarea și lichidarea consecințelor acestora;

b) existență a unui pericol pentru securitatea națională sau ordinea constituțională, ceea ce face necesară apărarea statului de drept, menținerea sau restabilirea stării de legalitate;

stare de asediu – ansamblu de măsuri cu caracter politic, militar, economic și social, care se instituie în unele localități sau pe întreg teritoriul țării în scopul ridicării capacității de luptă a trupelor și a nivelului de pregătire a populației, economiei și teritoriului respectiv în iminența unei agresiuni armate;

stare de război – regim instituit pe întreg teritoriul țării în cazul notificării declarației de război sau al unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova, în scopul apărării suveranității, independenței, unității, integrității teritoriale și ordinii constituționale;

mobilizare – activitate complexă desfășurată pe plan politic, economic, administrativ și militar în scopul asigurării cu resurse umane și tehnico-materiale necesare apărării țării și trecerii statului de la starea de pace la starea de război.

[Art.1 modificat prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 2. Obiectul prezentei legi

Prin prezenta lege se stabilesc:

a) temeiurile, modul și condițiile declarării stării de urgență, de asediu sau de război, precum și competența autorităților care o declară;

b) măsurile ce se aplică în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, precum și drepturile, obligațiile și răspunderea persoanelor juridice și fizice în această perioadă.

Articolul 3. Cadrul juridic

Cadrul juridic al stării de urgență, de asediu și de război îl constituie Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, alte acte normative, precum și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 4. Acțiunea actelor normative

(1) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, legile și alte acte normative adoptate pînă la instituirea stării respective acționează în măsura în care nu contravin prezentei legi.

(2) În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, instituite pe întreg teritoriul țării, nu se admite modificarea Constituției, precum și desfășurarea alegerilor autorităților publice centrale și locale și a referendumurilor republicane și locale.

(3) După ridicarea stării de urgență, de asediu sau de război, actele normative adoptate pentru această perioadă se abrogă fără un preaviz special în acest sens.

[Art.4 alin.(2) modificat prin Legea nr.54 din 17.03.2020, în vigoare 17.03.2020]

Articolul 5. Restrîngerea exercițiului unor drepturi și libertăți

(1) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrâns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art.54 din Constituție.

(2) Restrângerea prevăzută la alin.(1) trebuie să fie conformă cu obligațiile care rezultă din tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și nu poate implica discriminarea unor persoane sau a unor grupuri de persoane exclusiv din considerente de rasă, naționalitate, limbă, religie, sex, convingeri politice sau origine socială.

Articolul 6. Angajamentele internaționale

(1) În conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova care rezultă din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în cazul declarării stării de urgență, de asediu sau de război, Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova informează, în termen de 3 zile, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei asupra restrîngerii drepturilor și libertăților cetățenilor, restrîngere ce constituie o abatere de la angajamentele care decurg din documentele menționate, precum și asupra volumului și cauzelor acestei abateri.

(2) Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova va informa, de asemenea, Secretarul General al ONU și Secretarul General al Consiliului Europei despre ridicarea stării de urgență, de asediu sau de război și despre reluarea aplicării integrale a prevederilor Pactului internațional și ale Convenției europene, menționate la alin.(1).

Articolul 7. Protecția socială a sinistraților

(1) Cetățenilor care au avut de suferit fie în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, fie în legătură cu efectuarea lucrărilor impuse de declararea acesteia li se atribuie spațiu locativ, li se repară prejudiciul material cauzat, li se acordă asistență pentru încadrarea în muncă și altă asistență necesară.

(2) Modul și condițiile de atribuire a spațiului locativ, de reparare a prejudiciului și de acordare a altei asistențe se stabilesc de Guvern.

Articolul 8. Atribuțiile autorităților administrației publice centrale și locale

(1) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, unele atribuții ale administrației publice centrale și locale se pun în sarcina organelor competente prevăzute de prezenta lege, în modul stabilit de Guvern.

(2) În condițiile stării de urgență, de asediu sau de război, autoritățile administrației publice centrale și locale exercită numai atribuțiile care nu au fost delegate organelor competente menționate la alin.(1) și au obligația de a acorda sprijin acestora.

Articolul 9. Dispoziții și ordine

(1) În exercitarea atribuțiilor ce le revin pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, organele competente emit dispoziții și ordine executorii în limitele competenței lor.

(2) Dispozițiile și ordinele trebuie să cuprindă:

- a) titlul, numărul și data;
- b) denumirea organului competent emitent;

- c) baza legală;
- d) perioada de aplicare;
- e) regulile și măsurile care se dispun, precum și sancțiunile aplicabile în caz de nerespectare a acestora;
- f) denumirea autorității administrației publice centrale și locale obligate să asigure executarea lor;
- g) modul de aducere la cunoștința populației;
- h) ștampila organului competent emitent și semnătura conducătorului acestuia.

Articolul 10. Asigurarea financiară

Finanțarea măsurilor legate de declararea stării de urgență, de asediu sau de război se face din mijloacele bugetului de stat, ale bugetelor locale, precum și din alte surse, conform legislației.

Articolul 11. Activitatea Parlamentului în perioada stării de urgență, de asediu sau de război

În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, Parlamentul nu poate fi dizolvat. Mandatul Parlamentului se prelungește prin lege organică, în conformitate cu art.63 din Constituție.

Capitolul II PROCEDURA INSTITUIRII ȘI RIDICĂRII STĂRII DE URGENȚĂ, DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI

Articolul 12. Declararea stării de urgență, de asediu sau de război

(1) Starea de urgență, de asediu sau de război se declară prin hotărâre a Parlamentului.

(2) În caz de agresiune armată împotriva țării, Președintele Republicii Moldova ia măsuri pentru respingerea agresiunii, instituie starea de război și le aduce neîntârziat la cunoștința Parlamentului. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de drept în 24 de ore de la declanșarea agresiunii.

Articolul 13. Hotărârea privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război

Hotărârea privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război trebuie să prevadă:

- a) motivele care au impus declararea stării respective;
- b) teritoriul pe care se instituie;
- c) durata instituirii;
- d) măsurile urgente care urmează a fi luate;
- e) organele competente în a căror sarcină este pusă aducerea la îndeplinire a hotărârii în cauză;
- f) alte prevederi și restricții care se impun.

[Art.13 modificat prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 14. Mediatizarea hotărârii privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război

(1) Hotărîrea privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război intră în vigoare din momentul adoptării și se aduce de îndată la cunoștința populației prin mijloacele de informare în masă.

(2) Hotărîrea privind declararea stării de urgență, de asediu sau de război se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Articolul 15. Prelungirea duratei stării de urgență sau de asediu

În funcție de evoluția situației, Parlamentul poate prelungi durata stării de urgență sau de asediu, poate extinde sau restrânge aria de acțiune a stării de urgență.

Articolul 16. Ridicarea stării de urgență, de asediu sau de război

(1) Ridicarea stării de urgență sau de asediu are loc la data stabilită în hotărîrea privind declararea sau prelungirea acesteia.

(2) În cazul în care situația care a condus la declararea stării de urgență sau de asediu a fost înlăturată înainte de expirarea termenului stabilit, Parlamentul adoptă hotărîrea cu privire la ridicarea stării respective.

(3) Ridicarea stării de război se face prin hotărîre a Parlamentului, după încetarea acțiunilor militare și încheierea păcii.

Capitolul III STAREA DE URGENȚĂ

Articolul 17. Declararea stării de urgență

Starea de urgență se declară la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a Guvernului.

Articolul 18. Durata stării de urgență

(1) Starea de urgență poate fi instituită pe o perioadă care nu va depăși 60 de zile.

(2) În funcție de evoluția situației, Președintele Republicii Moldova sau Guvernul poate solicita Parlamentului prelungirea sau reducerea duratei stării de urgență, precum și extinderea sau restrângerea ariei de acțiune a acesteia.

Articolul 19. Convocarea ședinței Guvernului

(1) Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prezintă Guvernului un raport privind necesitatea declarării stării de urgență.

(2) Raportul Comisiei pentru Situații Excepționale este examinat, în regim de urgență, la ședința Guvernului, la care se adoptă hotărîrea de a înainta Parlamentului propunerea privind declararea stării de urgență.

(3) Prim-ministrul remite neîntârziat Parlamentului propunerea privind declararea stării de urgență.

Articolul 20. Măsurile aplicabile pe durata stării de urgență

Pe durata stării de urgență, în funcție de situația concretă, pot fi aplicate următoarele măsuri:

a) evacuarea provizorie a cetățenilor din zonele ce prezintă pericol pentru viață și asigurarea obligatorie a acestora cu locuri de cazare permanentă sau provizorie;

b) instituirea unui regim special de intrare și ieșire din țară;

- c) dispunerea raționalizării consumului de alimente și de alte produse de strictă necesitate;
- d) introducerea regimului de carantină și luarea altor măsuri sanitaro-antiepidemice obligatorii;
- e) efectuarea, în modul stabilit de lege, a rechizițiilor de bunuri în scopul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor care au impus declararea stării de urgență;
- f) stabilirea unui regim special de lucru pentru agenți economici și instituții publice, soluționarea altor chestiuni privind activitatea acestora, necesare desfășurării lucrărilor de salvare-deblocare și a altor lucrări de neamînat;
- g) modificarea procedurii de numire în funcție și de destituire a conducătorilor agenților economici și ai instituțiilor publice;
- h) interzicerea demisiei lucrătorilor, cu excepția cazurilor prevăzute de actele normative, pentru această perioadă;
- i) chemarea cetățenilor pentru prestări de servicii în interes public în condițiile legii;
- j) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații;
- k) aplicarea altor măsuri necesare.

[Lit.k) introdusă prin Legea nr.54 din 17.03.2020, în vigoare 17.03.2020]

Articolul 21. Autoritățile administrative pe durata stării de urgență

(1) În cazul declarării stării de urgență la iminența declanșării sau la declanșarea unor situații excepționale cu caracter natural, tehnogen sau biologic-social, fapt ce impune necesitatea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor acestora, planificarea, organizarea și coordonarea activității de aplicare a măsurilor impuse revin Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, iar coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

(2) În cazul declarării stării de urgență într-un anumit teritoriu, acesta va fi administrat de comisia pentru situații excepționale a autorității administrației publice locale respective, care va activa sub conducerea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

(3) Armata Națională acordă sprijin Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova în cazurile și în modul stabilite de legislația în vigoare.

[Art.21 în redacția Legii nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 22. Atribuțiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova pe durata stării de urgență

(1) Pe durata stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova are următoarele atribuții:

a) emite dispoziții privind aplicarea măsurilor de protecție a populației și bunurilor, de localizare și lichidare a consecințelor situațiilor excepționale, de apărare a statului de drept și de menținere sau restabilire a stării de legalitate;

b) controlează activitatea comisiilor pentru situații excepționale ale autorităților administrației publice locale și analizează modul de desfășurare a operațiunilor de salvare și de intervenție, adoptă măsuri pentru asigurarea oportună a acestor comisii cu forțele și mijloacele necesare;

c) exercită dreptul exclusiv de a interzice desfășurarea adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă;

d) coordonează activitatea mijloacelor de informare în masă privind informarea populației despre cauzele și proporțiile situației excepționale, despre măsurile întreprinse de Guvern pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației, precum și privind familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației excepționale;

e) dispune, în caz de necesitate, sistarea temporară a livrării gazelor, energiei electrice și apei potabile;

f) limitează sau interzice comercializarea băuturilor alcoolice;

g) stabilește procedura de numire în funcție și de destituire a conducătorilor agenților economici și ai instituțiilor publice, cazurile când este permisă demisia lucrătorilor;

h) stabilește regimul special de folosire a spațiului aerian;

i) exercită alte atribuții necesare.

(2) Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sînt executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni.

[Art.22 alin.(1) completat prin Legea nr.54 din 17.03.2020, în vigoare 17.03.2020]

[Art.22 modificat prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 23. Atribuțiile comisiilor pentru situații excepționale ale autorităților administrației publice locale

[Art.23 exclus prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 24. Atribuțiile Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale pe durata stării de urgență

Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale are următoarele atribuții:

a) conduce nemijlocit forțele protecției civile de pe întreg teritoriul țării;

b) coordonează activitatea autorităților administrației publice centrale de soluționare a problemelor ce țin de competența Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în caz de declanșare a situațiilor excepționale și de organizare a lucrărilor de lichidare a consecințelor acestora;

c) înștiințează organele de administrare ale protecției civile despre pericolul declanșării sau declanșarea situațiilor excepționale cu caracter natural, tehnogen și ecologic;

d) organizează, cu forțele și mijloacele protecției civile, executarea lucrărilor de salvare și a altor lucrări necesare în cazul declanșării unor situații excepționale;

e) colectează, generalizează și prezintă Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova informația privind situațiile excepționale cu caracter natural, tehnogen și ecologic;

f) direcționează, în comun cu alte subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, persoanele evacuate sau refugiate în localitățile stabilite și ține evidența acestor persoane;

g) exercită alte atribuții necesare.

[Lit.g) introdusă prin Legea nr.54 din 17.03.2020, în vigoare 17.03.2020]

[Art.24 modificat prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 25. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne pe durata stării de urgență
Ministerul Afacerilor Interne are următoarele atribuții:

- a) efectuează ridicarea armelor, munițiilor și materialelor explozibile aflate la populație;
- b) suspendă activitatea unităților care comercializează arme și muniții și asigură paza acestora;
- c) interzice sau limitează circulația persoanelor în anumite localități și în anumite ore și eliberează, în cazuri justificate, permise de liberă circulație;
- d) efectuează percheziții în condițiile legii;
- e) efectuează razii;
- f) evacuează din zona supusă regimului stării de urgență persoanele a căror prezență poate afecta asigurarea ordinii publice și a securității în această zonă;
- g) asigură paza sediilor autorităților publice, a misiunilor diplomatice, a stațiilor de alimentare cu apă, energie electrică și gaze, a stațiilor de radio și televiziune, precum și a altor obiective de importanță națională;
- h) interzice crearea și activitatea formațiunilor paramilitare ale cetățenilor;
- i) organizează culegerea, sistematizarea, generalizarea informației despre situația operativă creată și o prezintă Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
- j) exercită alte atribuții necesare.

[Lit.j) introdusă prin Legea nr.54 din 17.03.2020, în vigoare 17.03.2020]

[Art.25 modificat prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Articolul 26. Obligațiile autorităților administrației publice centrale și locale, ale agenților economici, ale instituțiilor publice și ale cetățenilor

(1) Autoritățile administrației publice centrale și locale, agenții economici și instituțiile publice sînt obligate să aducă la îndeplinire, în domeniul lor de activitate, măsurile prevăzute de prezenta lege, de alte acte normative și de planurile corespunzătoare aprobate în modul stabilit.

(2) Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii sînt obligați să respecte prevederile prezentei legi și ale altor acte normative care reglementează regimul stării de urgență.

Articolul 27. Participarea cetățenilor la realizarea măsurilor legate de declararea stării de urgență

(1) Rezerviștii Forțelor Armate pot fi chemați, în temeiul unei hotărîri de Guvern, la concentrări speciale pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale cu caracter natural, tehnogen și ecologic.

(2) În cazul declarării stării de urgență pe întreg teritoriul țării, în una sau cîteva unități administrativ-teritoriale, în unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, la propunerea conducătorilor autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, a guvernatorului unității teritoriale autonome cu statut juridic special, sînt desfășurate formațiuni ale protecției civile prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

(3) Cetățenii Republicii Moldova pot fi chemați pentru prestări de servicii în interes public, în condițiile legii.

[Art.27 modificat prin Legea nr.146-XVI din 27.06.2008, în vigoare 25.07.2008]

Capitolul IV STAREA DE ASEDIU

Articolul 28. Declararea stării de asediu

(1) Starea de asediu se declară la propunerea Președintelui Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate.

(2) Starea de asediu poate fi instituită pe o perioadă ce nu va depăși 30 de zile.

Articolul 29. Mobilizarea

(1) Mobilizarea în stat se declară de către Parlament, din momentul instituirii stării de asediu, la propunerea Consiliului Suprem de Apărare.

(2) Președintele Republicii Moldova poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parțială sau generală.

Articolul 30. Consiliul Suprem de Apărare

(1) La instituirea stării de asediu, în scopul planificării, organizării și coordonării activității de apărare a țării și asigurării securității statului, Consiliul Suprem de Securitate se transformă în Consiliul Suprem de Apărare, în temeiul unui decret emis de Președintele Republicii Moldova.

(2) Consiliul Suprem de Apărare are următoarele atribuții:

a) înaintează Parlamentului propunerea privind declararea mobilizării;

b) efectuează coordonarea generală a activității Forțelor Armate și a celorlalte componente ale sistemului de apărare a țării și aprobă măsurile urgente de respingere a agresiunii armate;

c) precizează planul de mobilizare a Forțelor Armate și planul de mobilizare a economiei naționale și controlează îndeplinirea acestora;

d) dispune trecerea unităților militare la o treaptă superioară a capacității de luptă, în conformitate cu planurile existente, inclusiv completarea lor cu resurse umane și tehnico-materiale conform statelor de război;

e) aprobă direcțiile principale în domeniul relațiilor internaționale și mandatul delegațiilor care participă la negocierea și încheierea unor acorduri de asigurare a securității naționale;

f) analizează rapoartele în problemele apărării țării și asigurării securității statului, prezentate de conducătorii autorităților administrației publice, și dispune aplicarea măsurilor de rigoare;

g) conduce activitatea consiliilor teritoriale de apărare;

h) exercită alte atribuții privind apărarea țării și asigurarea securității statului.

(3) Președintele Consiliului Suprem de Apărare este Președintele Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate.

(4) Hotărârile Consiliului Suprem de Apărare sînt executorii pentru autoritățile publice, agenții economici, instituțiile publice, cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și pentru apatrizi.

Articolul 31. Consiliile teritoriale de apărare

(1) În scopul planificării, organizării și coordonării activităților de apărare în teritoriu, în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, în unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special se creează consilii teritoriale de apărare.

(2) Din componența consiliilor teritoriale de apărare fac parte:

a) președintele raionului, guvernatorul unității teritoriale autonome cu statut juridic special – în calitate de președinți ai consiliilor teritoriale de apărare respective;

b) comandantul centrului militar (organului administrativ-militar) al unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea – în calitate de vicepreședinți ai consiliilor teritoriale de apărare respective;

c) vicepreședintele raionului, președintele autorității reprezentative a unității teritoriale autonome cu statut juridic special;

d) conducătorul organului teritorial al afacerilor interne;

e) conducătorul organului teritorial al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova;

f) șeful subdiviziunii teritoriale a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale;

g) alte persoane, la decizia președintelui consiliului teritorial de apărare.

(3) Consiliul teritorial de apărare are următoarele atribuții:

a) planifică și organizează aducerea la îndeplinire a măsurilor de pregătire a autorităților administrației publice locale, a agenților economici, a instituțiilor publice, precum și a populației și teritoriului respectiv pentru timp de război;

b) asigură regimul stării de asediu în teritoriul din subordine;

c) conduce activitatea formațiunilor de apărare teritorială.

Articolul 32. Statul Major General al Forțelor Armate

Statul Major General al Forțelor Armate asigură capacitatea de luptă și de mobilizare a Forțelor Armate, asigură desfășurarea mobilizării și pregătirea forțelor destinate apărării naționale, prezintă Comandamentului Suprem al Forțelor Armate propuneri privind folosirea forțelor pentru respingerea unei eventuale agresiuni armate, efectuează alte activități prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 33. Forțele Armate

Din momentul declarării stării de asediu, Forțele Armate se desfășoară pînă la statele pentru timp de război, în conformitate cu Planul de mobilizare a Forțelor Armate, și aduc la îndeplinire toate măsurile preconizate pentru respingerea unei eventuale agresiuni armate.

Articolul 34. Formațiunile de apărare teritorială

(1) La declararea stării de asediu, în scopul asigurării regimului stării de asediu și executării altor lucrări de rigoare, conducerea pregătirii și desfășurării formațiunilor de apărare teritorială se efectuează de către consiliile teritoriale de apărare.

(2) Organizarea, sarcinile, principiile de pregătire, modul de asigurare, completare și utilizare a formațiunilor de apărare teritorială se stabilesc de Guvern.

Articolul 35. Durata serviciului militar și a concentrărilor

(1) Durata serviciului militar în termen și cu termen redus și a concentrărilor militare se prelungește pînă la ridicarea stării de asediu, dacă nu a fost instituită starea de război.

(2) Pe durata stării de asediu sau de război, contractele militarilor care îndeplinesc serviciul militar prin contract și al căror termen expiră se consideră prelungite pînă la ridicarea stării de asediu sau de război, întoarcerea militarilor în unitățile militare și abrogarea ordinului privind aducerea unității militare la o treaptă superioară a capacității de luptă.

Articolul 36. Atribuțiile Guvernului

Guvernul are următoarele atribuții:

a) coordonează activitatea autorităților administrației publice centrale și locale în scopul aducerii la îndeplinire a măsurilor legate de asigurarea stării de asediu și a capacității de apărare a țării;

b) precizează Planul de mobilizare a economiei naționale și controlează îndeplinirea acestuia de către autoritățile administrației publice centrale și locale, agenții economici și instituțiile publice;

c) asigură alocarea și utilizarea resurselor financiare și materiale necesare pentru organizarea apărării, pentru înzestrarea, întreținerea și mobilizarea Forțelor Armate, pentru instruirea efectivelor, pentru pregătirea de mobilizare și mobilizarea economiei naționale;

d) asigură completarea Forțelor Armate și a formațiunilor de apărare teritorială cu rezerviști, efectuarea rechizițiilor de bunuri, precum și chemarea cetățenilor pentru prestări de servicii în interes public;

e) asigură menținerea și completarea rezervelor tehnico-materiale necesare pentru timp de război.

Articolul 37. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne și ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova

Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova asigură menținerea regimului stării de asediu, desfășurarea formațiunilor din subordine și sînt responsabili pentru pregătirea lor specială, de luptă și de mobilizare.

Articolul 38. Atribuțiile Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale

Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale efectuează desfășurarea formațiunilor specializate din subordine, asigură protecția populației și bunurilor, execută lucrări de salvare și alte lucrări de neamînat.

Articolul 39. Atribuțiile autorităților administrației publice centrale

Autoritățile administrației publice centrale au următoarele atribuții:

a) asigură pregătirea de mobilizare și mobilizarea ramurilor din subordine, precum și funcționarea normală a acestora;

b) asigură livrarea producției necesare sistemului național de apărare;

c) sînt responsabile pentru repartizarea resurselor de materii prime, a produselor industriale și alimentare, a resurselor energetice, a mijloacelor de transport și de comunicație, precum și pentru executarea lucrărilor publice.

Articolul 40. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

- a) asigură resursele de mobilizare, trecerea întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor la regim de lucru în condițiile stării de asediu, precum și fabricarea producției cu destinație militară sau specială;
- b) asigură aducerea la îndeplinire a măsurilor preconizate privind pregătirea populației și a teritoriului respectiv pentru apărare;
- c) asigură crearea și pregătirea formațiunilor de apărare teritorială.

Articolul 41. Agenții economici

Agenții economici, indiferent de tipul de proprietate, sînt obligați să execute, cu prioritate, comenzile de stat de fabricare, livrare și reparație a armamentului, tehnicii militare și speciale, precum și a altor mijloace materiale pentru necesitățile apărării, conform planurilor de mobilizare aprobate de Guvern.

Articolul 42. Măsurile aplicabile în perioada stării de asediu

Pe durata stării de asediu, suplimentar la măsurile prevăzute la art.20, pot fi luate următoarele măsuri:

- a) închiderea frontierei de stat a Republicii Moldova și întărirea controlului acesteia, intensificarea controlului la punctele de trecere a frontierei de stat;
- b) limitarea circulației rutiere, feroviare, fluviale și aeriene;
- c) interzicerea părăsirii de către rezerviști a localității în care își au domiciliul permanent fără permisiunea comandantului organului administrativ-militar al unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea sau al unității teritoriale autonome cu statut juridic special.

[Art.42 modificat prin Legea nr.304 din 26.12.2012, în vigoare 05.03.2013]

Capitolul V STAREA DE RĂZBOI

Articolul 43. Declararea stării de război

Starea de război se declară la propunerea Președintelui Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate.

Articolul 44. Mobilizarea

Mobilizarea în stat se declară de către Parlament din momentul instituirii stării de război, la propunerea Consiliului Suprem de Apărare sau de către Președintele Republicii Moldova, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului.

Articolul 45. Atribuțiile Consiliului Suprem de Apărare

În afară de atribuțiile prevăzute la art.30, Consiliul Suprem de Apărare organizează și controlează activitatea de respingere a agresiunii și de restabilire a suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării.

Articolul 46. Atribuțiile consiliilor teritoriale de apărare

Pe durata stării de război, consiliile teritoriale de apărare, în afară de atribuțiile prevăzute la art.31 alin.(3), organizează și controlează activitatea de asigurare a necesităților Forțelor Armate și a acțiunilor de luptă ale acestora.

Articolul 47. Statul Major General al Forțelor Armate

Statul Major General al Forțelor Armate asigură conducerea Forțelor Armate în scopul respingerii agresiunii armate.

Articolul 48. Forțele Armate

Din momentul declarării stării de război, Forțele Armate desfășoară acțiunile de luptă planificate pentru respingerea agresiunii armate.

Articolul 49. Formațiunile de apărare teritorială

În cazul declarării stării de război, formațiunile de apărare teritorială asigură regimul stării de război și îndeplinesc alte sarcini prevăzute în Regulamentul privind apărarea teritorială.

Articolul 50. Durata serviciului militar și a concentrărilor militare

Durata serviciului militar în termen și cu termen redus și a concentrărilor militare se prelungește pînă la ridicarea stării de război.

Articolul 51. Atribuțiile Guvernului

Guvernul exercită următoarele atribuții:

a) efectuează trecerea economiei naționale la regimul de activitate pentru timp de război;

b) coordonează activitatea autorităților administrației publice centrale în scopul realizării măsurilor ce țin de asigurarea regimului stării de război;

c) efectuează controlul asupra folosirii mijloacelor financiare, precum și a rezervelor materiale de stat și de mobilizare;

d) asigură completarea Forțelor Armate și a formațiunilor de apărare teritorială cu rezerviști, efectuarea rechizițiilor de bunuri, precum și chemarea cetățenilor pentru prestări de servicii în interes public;

e) controlează îndeplinirea de către autoritățile administrației publice centrale și locale, de către agenții economici și instituțiile publice a obligațiilor ce le revin în conformitate cu Planul de mobilizare a economiei naționale.

Articolul 52. Atribuțiile Ministerului Apărării

Ministerul Apărării întreprinde măsuri de asigurare multilaterală a Forțelor Armate în vederea îndeplinirii de către acestea a misiunilor de luptă pentru respingerea agresiunii și apărarea țării, asigură interacțiunea cu autoritățile administrației publice, agenții economici și instituțiile cu atribuții în domeniul apărării naționale.

Articolul 53. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne și ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova

Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova asigură regimul stării de război și îndeplinirea de către formațiunile din subordine a misiunilor ce le revin conform destinației.

Articolul 54. Atribuțiile Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale

În condițiile stării de război, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale asigură aducerea la îndeplinire a măsurilor de protecție a populației și bunurilor, desfășoară lucrările de salvare și alte lucrări de neamînat.

Articolul 55. Atribuțiile Ministerului Finanțelor

Ministerul Finanțelor asigură executarea bugetului pentru primul an de război, precum și efectuarea controlului asupra alocării fondurilor necesare pentru realizarea măsurilor vizînd regimul stării de război, identifică alte surse de finanțare.

Articolul 56. Atribuțiile altor autorități ale administrației publice centrale

Alte autorități ale administrației publice centrale antrenate în asigurarea securității militare sînt responsabile pentru mobilizarea ramurii din subordine în conformitate cu Planul de mobilizare a economiei naționale.

Articolul 57. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale asigură regimul stării de război în teritoriu, îndeplinirea sarcinilor în conformitate cu Planul de mobilizare a economiei naționale, iau alte măsuri de pregătire a populației și a teritoriului din subordine pentru apărare.

Articolul 58. Agenții economici

(1) Agenții economici, indiferent de tipul de proprietate, sînt obligați să execute cu prioritate comenzile de stat de fabricare, livrare și reparație a armamentului, tehnicii militare și speciale, precum și a altor mijloace materiale pentru necesitățile apărării, conform planurilor de mobilizare aprobate de Guvern.

(2) Pentru agenții economici a căror activitate este nemijlocit legată de asigurarea resurselor necesare pentru apărare poate fi stabilit un regim special de muncă. Modul de organizare a activității acestor agenți economici se stabilește de Guvern.

Articolul 59. Măsuri aplicabile pe durata stării de război

Pe durata stării de război, suplimentar la cele prevăzute la art.20 și 42, pot fi luate următoarele măsuri:

- a) ruperea relațiilor diplomatice cu statul agresor;
- b) încetarea acțiunii majorității tratatelor și acordurilor bilaterale încheiate cu statul agresor și cu statele implicate în agresiune;
- c) introducerea unui statut juridic special pentru cetățenii statului agresor, aflați pe teritoriul Republicii Moldova, și pentru bunurile proprietate a statului agresor;
- d) interzicerea oricăror relații cu caracter politic, militar, economic, științific și umanitar cu reprezentanții și instituțiile, precum și cu cetățenii statului agresor.

Capitolul VI

ÎNFĂPTUIREA JUSTIȚIEI ÎN PERIOADA STĂRII DE URGENȚĂ, DE ASEDIU

SAU DE RĂZBOI. PARTICULARITĂȚILE PROCEDURII ÎN CAUZELE PENALE ȘI CELE PRIVIND CONTRAVENȚIILE ADMINISTRATIVE

Articolul 60. Înfăptuirea justiției în perioada stării de urgență, de asediu sau de război

(1) În teritoriile unde este instituită starea de urgență, de asediu sau de război, justiția se desfășoară doar de instanțele judecătorești constituite în conformitate cu legea. Crearea de instanțe extraordinare este interzisă.

(2) Pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, procedura în cauzele penale și cele privind contravențiile administrative se desfășoară în același mod în care se desfășoară până la declararea stării de urgență, de asediu sau de război, ținând cont de particularitățile stabilite de prezenta lege.

(3) Pe teritoriul unde este declarată starea de urgență, de asediu sau de război, Curtea Supremă de Justiție poate dispune modificarea competenței teritoriale în cauzele penale și în cele privind contravențiile administrative.

Articolul 61. Activitatea organelor procuraturii

Activitatea organelor procuraturii pe teritoriul unde este instituită starea de urgență, de asediu sau de război se desfășoară în modul stabilit de legislație.

Articolul 62. Termenul efectuării urmăririi penale

În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, urmărirea penală trebuie să fie încheiată în termen de cel mult o lună de la data pornirii procesului de urmărire penală.

Articolul 63. Termenul de examinare a cauzelor penale

În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, cauzele penale se supun spre examinare în termen de 7 zile de la data trimiterii în instanța de judecată.

Articolul 64. Termenul de examinare a cauzelor privind contravențiile administrative

În perioada stării de urgență, de asediu sau de război, cauzele privind contravențiile administrative se examinează de către persoanele cu funcții de răspundere din organele abilitate să aplice sancțiuni administrative, precum și de instanțele de judecată, în termen de 3 zile de la data comiterii contravenției.

Articolul 65. Încetarea procedurii în cauzele privind încălcarea regimului stării de urgență, de asediu sau de război

Ridicarea stării de urgență, de asediu sau de război atrage încetarea procedurii în cauzele privind încălcarea regimului stării respective și eliberarea imediată a persoanelor supuse arestului administrativ.

Capitolul VII RĂSPUNDEREA ÎN PERIOADA STĂRII DE URGENȚĂ, DE ASEDIU SAU DE RĂZBOI

Articolul 66. Răspunderea

(1) Persoanele care încalcă regimul stării de urgență, de asediu sau de război sînt trase la răspundere civilă, penală sau contravențională.

(2) Modul și temeiurile tragerii la răspundere civilă, penală sau contravențională sînt reglementate de legislația în vigoare, dacă prezenta lege nu stabilește altfel.

Capitolul VIII **DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

Articolul 67. Executarea legii

(1) Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind modificarea și completarea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va elabora și va aproba actele normative prevăzute la art.7 alin.(2), art.8 alin.(1), art.34 alin.(2), art.49 și 58 alin.(2).

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

a) Legea nr.290-XII din 1 octombrie 1990 cu privire la regimul juridic al stării excepționale și formele speciale de guvernare în R.S.S.Moldova;

b) articolul III din Legea nr.136-XV din 10 mai 2001 pentru modificarea unor acte legislative.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 24 iunie 2004.

Nr.212-XV.